

ЗАВДАННЯ II ЕТАПУ УЧНІВСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ У 2017-2018 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ, 9 КЛАС

Максимальна кількість балів – 86

1. Робота з поняттями

Дайте визначення поняттям та застосуйте їх для пояснення явища (події, процесу).

- 1.1. «Губернія»
- 1.2. «Індустріалізація»
- 1.3. «Громадянське суспільство»
- 1.4. «Асиміляція»
- 1.5. «Диктатура»

*Максимальна кількість балів 10 б (5*2б)*

1.2 Розгадайте анаграми

«орга ронижад і» - політичні угруповання (партії) у Національному конвенті,

«вомсатнос» - морально-етичний рух у вигляді закритої організації, система моралі, викладена в алегоріях та проілюстрована символами, всевітнє братство «вільних каменярів»;

«втоціпривснот»- широка ідейна течія, яка відображала антифеодальний, антиабсолютистський настрій освіченої частини населення.

Максимальна кількість балів -3б

2. Знайдіть допущені в історичному тексті помилки

Українські землі в складі Російської імперії поділялися на 10 губерній і 2 області (Бессарабську та Буковинську). З 1802 р. були введені генерал-губернаторства: Київське (Київська, Волинська, Подільська та Поліська губернії); Малоросійське (розділене у 1835 р. на Полтавське та Брацлавське) поєднувало Харківську, Полтавську та Черкаську губернії; Новоросійське (Херсонська, Катеринославська, Таврійська губернії та Бессарабська обл.). Населення України в складі Росії складало приблизно 23,5 млн. осіб.

Західна Україна (Галичина, Покуття, Лемківщина) з кінця XVI ст. входила до складу Австро-Угорської імперії. Лемківщина і Покуття до 1879 р. були об'єднані в автономну адміністративно-територіальну одиницю - «Королівство» з центром у Станіславі. Галичина входила до складу Чеського королівства. Населення західноукраїнських земель до поч. XIX ст. складало близько 8,5 млн. осіб. З них 6,4 млн. осіб були українці (у своїй більшості селяни).

*Максимальна кількість балів -18(18*1)*

3. Робота з історичними джерелами.

3.1. У творі видатного українського історика М. Костомарова «Закон божий» є такі слова: «Французи свого короля забили, панів прогнали, а самі почали різатися, і дорізалися до того, що пішли у чужу неволю...». Поясніть:

А) про яку історичну подію йдеться в тексті? (16)

Б) про які епізоди цієї події йдеться в тексті? (46)

3.2 Визначте за документом подію (16), її дату (16), та історичне значення (56).

«У тих окремих бандах, які входили в Смоленськ, важко було визнати армію. Триденного морозу, навіть не дуже сильного дотепер було досить, щоб дезорганізувати частину армії. Вже було кинуте 200 гармат за браком запряжних коней... Командири були змушені допускати відходи солдат від своїх команд на пошуки продовольства. Кожен солдат, що вийшов з рядів, якщо він не попадав у руки козаків, був уже не в змозі нагнати свою частину...»

Максимальна кількість балів (10 б.)

4. Робота з інформацією.

Історична Галичина (колишнє Руське воєводство) займала більшу, східну, частину Королівства Галичини та Лодомерії. Його західну частину складали етнічні польські землі (Малопольща). Із території колишнього Володимиро-Волинського князівства до складу Австрійської імперії увійшла лише південна частина. Після придушення польського повстання 1846 року до провінції було долучено Краківщину, ще одну частину Малопольщі. Тому Королівство Галичини і Лодомерії було цілковито штучним утворенням, яке мало небагато спільного з історичною традицією.

В австрійській Галичині українці й поляки становили кожен трохи більше 40%, євреї – близько 10% населення. Поляки проживали в основному в західній частині краю, на території між річками Бяла і Сян. У Східній Галичині їх частка становила близько 20%. Більшість населення (приблизно дві третини з 2,8 млн. у 1780р. становили українці.) Єврейське населення на момент приєднання краю до Австрії налічувало 225 тис. осіб. Для Галичини ХІХ ст. характерним було швидке зростання кількості населення, але його національний склад (близько 65% українців, близько 20% поляків і близько 10% євреїв) без суттєвих змін зберігався аж до кінця австрійського правління.

Українці становили виразну більшість на Буковині й у Закарпатті. Коли Австрія приєднала Буковину, на 23 тис. родин було тут тільки 6 тис. неукраїнських (переважно «зрумунізованих слов'ян», як характеризували їх австрійські чиновники). У першій половині ХІХ ст. закарпатських русинів налічувалося, за різними оцінками, від 350 до 800 тис. осіб. Етнографічна межа

між ними та мадярами і словаками збігалася з географічною межею між Карпатами і рівниною.

Мадяри та румуни зосереджувалися в містах і рівнинних частинах південного Закарпаття та південної Буковини. У Львові та кількох містах Східної Галичини і Буковини проживали вірмени, які займалися в основному купецтвом і ремісництвом. Колись дуже сильна вірменська міська община на момент приєднання краю до Австрії в основній своїй масі була асимільована польською національністю. Подібна доля спіткала й місцевих німців, які переселилися в ці регіони ще за часів середньовіччя. Нова хвиля німецького заселення розпочалася в 1780-х рр. Основну масу становили селяни-колоністи, запрошені на нові землі австрійським урядом. Ці «карпатські німці» жили в невеликих сільських поселеннях, що пролягали вузькою смугою від Львова до Карпат; менше їх було на Буковині (переважно в околицях Чернівців) та в Закарпатті. Німецьку меншину становили також державні чиновники і військові.

Як і у випадку з підросійською Україною, в українських землях Австрії етнічні відмінності накладалися на різницю в соціальному статусі. У Галичині правлячим класом була польська шляхта, у Буковині — румунські бояри, а в Закарпатті — угорські пани. Поляки, румуни й угорці жили також у великих та малих містах, де становили значну частину місцевих ремісників, купців і службовців. Українці в усіх трьох частинах становили здебільшого селянську націю з нечисленною верствою духовної і світської (з 1840-х рр.) інтелігенції. Дрібна українська шляхта збереглася лише на українсько-польському етнічному пограниччі, у Перемишльщині та Самбірщині. Решта шляхетської верстви була асимільована ще в попередні століття.

Галичина являла собою головне місце осідку єврейського населення в Австрійській імперії. У середині XIX ст. тут проживало близько 70 % всіх євреїв Габсбурзької монархії. При цьому єврейське населення було більше представлене в українській (східній) Галичині, а Львів тривалий час мав найчисельнішу єврейську громаду в імперії (із 1860-х рр. ця роль перейшла до Відня). Євреї по селах були здебільшого орендарями й власниками шинків, а у містах складали купецький, ремісничий і лихварський прошарок. На соціальній драбині вони займали середню позицію між польськими, угорськими й румунськими панами, з одного боку, та українським селянством, з іншого. Значна частина єврейського міського населення (до 40 %) не мала окреслених занять і «жила з повітря», становлячи чисельний пролетаріями, угорськими й румунськими панами, з одного боку, та українським селянством, з іншого.

Подайте одержану інформацію у вигляді:

4.1 тез;

4.2 схеми;

4.3 таблиці

Максимальна кількість балів 30б (3*10б)

5. Відомому письменнику В. Гюго належить думка, щодо останньої битви Наполеона I «На цей раз генія переміг холодний розрахунок».

а) про яку битву йдеться й коли вона відбулась? (2б)

б) назвіть її учасників? (2б)

в) на території якої країни вона відбулась?(1б)

г) за допомогою історичних фактів доведіть чи спростуйте думку великого письменника. (10б)

Максимальна кількість балів

15б.